

Asia: OM8/41/2017

Luonnos hallituksen esitykseksi julkisista kuulutuksista annetun lain kumoamiseksi sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Yleiset kommentit esitysluonnoksesta

Tähän voitte halutessanne kirjoittaa saatteen lausunnolle

Ympäristöministeriö pitää julkisista kuulutuksista annetun lain kumoamista ja siihen liittyvien lakimuutosten tekemistä lähtökohtaisesti kannatettavana.

Yleiset kommentit esitysluonnoksesta

Ympäristöministeriö toteaa, että kun kyseessä on usealle hallinnonalaan liittyvä lakipaketti, siirtymäsäännökset olisi hyvä saada tarkasteltavaksi ja kommentoitavaksi koko lakipaketin osalta. Lisäksi ympäristöministeriö kiinnittää huomiota siihen, että lausuntokierroksen jälkeen lakiehdotuksiin mahdollisesti tehtävistä muutoksista olisi syytä tiedottaa ja käydä keskustelua eri ministeriöiden välillä, ennen kuin hallituksen esitys annetaan eduskunnalle. Ympäristöministeriö näkee tämän tärkeäksi erityisesti, kun hallituksen esitysluonnokseen sisältyy useita ympäristöministeriön toimialan lakeja.

Julkisista kuulutuksista annetun lain kumoaminen (1. lakiehdotus)

Onko näkemyksenne mukaan tarvetta erilliselle kuulutusmenettelylle (hallintolain 62 a §) vai voitaisiinko julkisissa kuulutuksissa noudattaa yleistiedoksiannosta säädettyä menettelyä (hallintolain 62 §)?

Julkiset kuulutukset olisi ympäristöministeriön näkemyksen mukaan tarkoituksenmukaisinta erottaa hallintolain 62 §:n mukaisesta yleistiedoksiannosta. Ympäristöministeriö kannattaa erillisen kuulutusmenettelysäännöksen sisällyttämistä hallintolakiin. Tähän kytkeytyy kuulutuksen kohteena olevaan asiaan liittyvien asiakirjojen julkaiseminen tietoverkossa, jota voidaan pitää valmisteilla olevan ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisten menettelyiden sähköistämistä koskevan lainsäädäntöhankkeen reunaedellytyksenä. Lainsäädäntöhanketta valmistellaan ympäristöministeriön ja oikeusministeriön yhteistyöllä.

Jos erillistä säännöstä kuulutuksesta ei olisi vaan ympäristöasioissa noudatettaisiin yleistiedoksiantomenettelyä, tulisi substanssilaieissa säätää asiakirjojen verkossa julkaiseminen.

Sääntelyn yhdenmukaisuuden kannalta menettelystä olisi ympäristöministeriön näkemyksen mukaan tarkoituksenmukaisempaa säätää yleislaissa.

Käsillä olevalla HE-luonnoksella on välitön yhteys valmisteilla olevan ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisten menettelyiden sähköistämistä koskevan lainsäädäntöhankkeen lisäksi myös ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamista (YLP) koskevaan hankkeeseen. Molemmissa lainsäädäntöhankkeissa nojaututaan uuteen hallintolain 62 a §:ään, jossa säädetään julkista kuuluttamista koskevasta menettelystä. Ympäristöministeriö korostaa kuulutuslainsäädännön uudistamista koskevan hallituksen esityksen tärkeyttä ja sen etenemistä, jotta esityksestä riippuvaiset lainsäädäntöhankkeet voisivat myös edetä omassa tavoiteaikataulussaan.

Kuulutuslain kumoamisen myötä ehdotetaan poistettavaksi muussa lainsäädännössä olevat viittaukset viranomaisen ilmoitustauluihin niiltä osin kuin on kyse kuulutuslain tarkoittamasta ilmoitustaululla ilmoittamisesta. Mikä on näkemyksenne tästä?

Ympäristöministeriö pitää ehdotusta kannatettavana.

Ehdotetut muutokset hallintolakiin (2. lakiehdotus)

Kommenttinne yleistiedoksiantomenettelyä koskevaan säännökseen ehdotetuista muutoksista (hallintolain 62 §)

62 §:ssä on yhtenä tiedoksiantokanavana virallinen lehti, 62 a §:ssä taas ei. Onko tämä tarkoitus?

62 §:n 2 momentin 1. virke on muotoiltu näin: ”Asiakirjan nähtävillä asettamisesta on ilmoitettava yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla tai tarpeen vaatiessa virallisessa lehdessä ja sellaisessa sanomalehdessä, josta vastaanottajan voidaan otaksua parhaiten saavan tiedon.” Ympäristöministeriö ei pidä tarkoituksenmukaisena verkkosivuilla julkaisemisen ja lehtijulkaisemisen asettamista toisilleen vaihtoehtoisiksi, jolloin lainmukaista olisi myös pelkästään lehdessä julkaiseminen. Tai-sana tulisi muuttaa ja-sanaksi. Asialla on huomattava merkitys viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (SOVA-laki, 200/2005) kannalta. Laki viittaa 11 §:ssä hallintolain 62 §:ään. Lain taustalla oleva direktiivi edellyttää kuitenkin sähköistä tiedottamista, jolloin on selvää, ettei 62 § enää täyttäisi edellytyksiä salliessaan tiedottamisen hoitamisen kokonaisuudessaan muuten kuin sähköisesti.

Kommenttinne julkisia kuulutuksia koskevasta säännöksestä (hallintolain 62 a §)

-

Esityksessä ehdotetaan tarkistettavaksi kuulutuslakiin, julkisiin kuulutuksiin sekä viranomaisen ilmoitustauluihin liittyvät viittaukset muussa lainsäädännössä. Kommenttinne muista luonnoksen lakiehdotuksista (3-18)

3. laki asevelvollisuuslain 15 §:n muuttamisesta

-

4. laki kaivoslain muuttamisesta

-

5. laki kolttalain 50 §:n muuttamisesta

-

6. laki ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain 9 §:n muuttamisesta

-

7. laki kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 8 a §:n muuttamisesta

-

8. laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

-

9. laki pienten erillisten alueiden siirtämisestä kunnasta toiseen kuntaan annetun lain 4 §:n muuttamisesta

-

10. laki tulvariskien hallinnasta annetun lain 17 ja 18 §:n muuttamisesta

-

11. laki vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun lain 104 b §:n muuttamisesta

-

12. laki vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 15 ja 17 §:n muuttamisesta

Ympäristöministeriö kiinnittää tässä yhteydessä huomiota siihen, että hallituksen esitys eduskunnalle maakuntauudistuksen täytäntöönpanoa sekä valtion lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävien uudelleenorganisointia koskevaksi lainsäädännöksi (HE 14/2018 vp) sisältää lakiehdotuksen vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta. Kyseisessä lakiehdotuksessa lain 15 ja 17 §:n kuulutus- ja osallistumismenettelyä koskevia säännöksiä on ehdotettu ajantasaistettavaksi. Julkisista kuulutuksista annetun lain kumoamiseksi sekä eräksi siihen liittyviksi laeiksi annettavan hallituksen esityksen valmistelussa tulisi ottaa huomioon kyseiset muutosehdotukset, jotta lakiehdotukset voidaan yhteensovittaa keskenään.

Lisäksi ympäristöministeriö kiinnittää huomiota siihen, että lausunnon kohteena olevassa hallituksen esityksessä oleva lakiehdotus vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta aiheuttaisi muutoksia nykyisiin noudatettuun menettelyyn nähden. Asiakirjojen julkaiseminen ainoastaan sähköisesti ei vastaisi lain taustalla olevan EU-oikeuden vaatimuksia, vaan

yleisön riittävien osallistumisoikeuksien turvaamiseksi asiakirjoihin olisi varattava tutustumismahdollisuus myös muulla tavalla. Näiden seikkojen vuoksi ympäristöministeriö esittää, että lakiehdotukseen vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 15 ja 17 §:n muuttamisesta sisältyvät säännökset muutetaan seuraavaan muotoon:

15 §

Osallistuminen ja tiedottaminen

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on varattava kaikille mahdollisuus tutustua 13 §:ssä tarkoitettuihin vesienhoitosuunnitelman valmisteluasiakirjoihin ja niiden tausta-asiakirjoihin kuuden kuukauden ajan. Tutustumismahdollisuus varataan pitämällä valmisteluasiakirjat nähtävillä valtakunnallisesti samanaikaisesti kuuden kuukauden ajan. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on varmistettava, että valmisteluasiakirjat ovat samanaikaisesti nähtävillä myös kunnissa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus kuuluttaa valmisteluasiakirjojen nähtävilläolosta siten kuin hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueen asianomaiset kunnat julkaisevat kuulutuksen kuntalain (410/2015) 108 §:n tarkoittamalla tavalla. Kuulutus asiakirjoineen on pidettävä saatavilla kuuden kuukauden ajan.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on varattava kaikille tilaisuus esittää mielipiteensä valmisteluasiakirjoista kirjallisesti tai sähköisesti kuuden kuukauden määräajassa. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on lisäksi pyydettävä tarvittavat lausunnot. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus järjestää tarpeen mukaan tiedotustilaisuuksia, joissa varataan tilaisuus mielipiteiden esittämiseen.

Valmisteluasiakirjoista ja menettelyn aikatauluista säädetään 13 §:ssä. Valmisteluasiakirjojen ja tausta-asiakirjojen julkisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa.

17 §

Vesienhoitosuunnitelman hyväksyminen

Valtioneuvosto hyväksyy vesienhoitosuunnitelmat.

Ympäristöministeriö julkaisee valtioneuvoston hyväksymät vesienhoitosuunnitelmat sähköisesti. Ympäristöministeriö toimittaa tiedon valtioneuvoston päätöksestä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen saattaa valtioneuvoston päätöksen tiedoksi julkisella kuulutuksella siten kuin hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueen asianomaiset kunnat julkaisevat kuulutuksen siten kuin kuntalain 108 §:ssä säädetään. Kuulutus ja päätös on pidettävä yleisessä tietoverkossa muutoksenhauille säädetyn ajan. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toimittaa lisäksi päätöksen niille viranomaisille, joita asian käsittelyn aikaisemmissa vaiheissa on kuultu.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus julkaisee lisäksi omaa aluettaan koskevan valtioneuvoston hyväksymän vesienhoitosuunnitelman sähköisesti. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on pidettävä hyväksytyt vesienhoitosuunnitelmat nähtävillä muutoksenhauille säädetyn ajan. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on varmistettava, että kunnan aluetta koskeva hyväksytty vesienhoitosuunnitelma pidetään nähtävillä kunnissa.

Valtioneuvoston päätöksen tiedoksi saattamisesta kansainvälisellä vesienhoitoalueella voidaan antaa määräyksiä Suomea sitovassa kansainvälisessä sopimuksessa.

Yksityiskohtaiset perustelut

15 §. Osallistuminen ja tiedottaminen. Pykälässä viitattaisiin hallintolain 62 a §:n mukaiseen julkisia kuulutuksia koskevaan sääntelyyn. Samalla kuulutusmenettelyä täsmennettäisiin.

Pykälän 1 momentin mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen olisi varattava kaikille mahdollisuus tutustua 13 §:ssä tarkoitettuihin vesienhoitosuunnitelman valmisteluasiakirjoihin ja niiden tausta-asiakirjoihin kuuden kuukauden ajan. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen olisi julkaistava valmisteluasiakirjat sähköisesti 2 momentin mukaisesti tehtävän hallintolain 62 a §:n mukaisen kuuluttamisen yhteydessä. Tämän lisäksi valmisteluasiakirjat olisi 1 momentin mukaisesti pidettävä nähtävillä valtakunnallisesti samanaikaisesti kuuden kuukauden ajan. Nähtävillä pitäminen tarkoittaisi, että asiakirjoihin varataan mahdollisuus tutustua elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimipisteessä. Nähtävillä pitämisen muodosta ei säädetäisi, vaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voisi pitää asiakirjoja nähtävillä paperisina asiakirjoina tai varata käyttöön sähköisen asiointipisteen, jonka kautta yleisöllä olisi mahdollisuus tutustua asiakirjoihin sähköisessä muodossa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimipisteessä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen olisi lisäksi varmistettava, että valmisteluasiakirjat pidetään nähtävillä myös kuntien asiointipisteissä. Menettely perustuu vesipuitedirektiivin 14 artiklaan, jonka

mukaisesti jäsenvaltioiden on julkaistava lain 13 §:ssä tarkoitetut asiakirjat sekä kannustettava kaikkia asianomaisia osapuolia osallistumaan vesienhoidon suunnitteluun sekä varmistamaan, että toteutetaan kansalaisten mahdollisuudet aktiiviseen osallistumiseen sekä mielipiteiden esittämiseen.

Kuuden kuukauden määräajasta säädetään nykyisin vesienhoidon järjestämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen 27 §:ssä. Sääntelyn yhtenäistämisen ja yksinkertaistamisen vuoksi määräajasta on nähty perustelluksi säätää muiden asiaa koskevien säännösten ohella lain tasolla. Samanaikainen nähtävillä pitäminen olisi tarpeen valtakunnallisen yhdenmukaisuuden ja kansalaisten yhdenvertaisen kohtelun sekä resurssien tarkoituksenmukaisen käytön kannalta. Lisäksi olisi tarkoituksenmukaista yhteensovittaa nähtävillä pitäminen merenhoitosuunnitelman ja tulvariskien hallinnasta annetun lain (620/2010) mukaisten tulvariskien hallintasuunnitelmien nähtävillä pitämisen kanssa. Valmisteluasiakirjoista on vesienhoidon järjestämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen liitteen 5 mukaisesti käytävä ilmi tieto siitä, mistä tausta-asiakirjat ovat saatavilla.

Pykälän 2 momentista poistettaisiin viittaus kuntien ilmoitustauluihin. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus kuuluttaisi valmisteluasiakirjojen nähtävilläolosta hallintolain 62 a §:n mukaisesti omilla verkkosivuillaan. Tässä yhteydessä asiakirjat julkaistaisiin sähköisesti. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ei enää kuuluttaisi kunnan ilmoitustauluilla. Alueen kunnat julkaisisivat kuulutuksen kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi linkittämällä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kuulutuksen kunnan verkkosivuille.

Pykälän 3 momentin mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen olisi varattava kaikille tilaisuus esittää mielipiteensä valmisteluasiakirjoista kirjallisesti tai sähköisesti kuuden kuukauden määräajassa. Lisäksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen olisi pyydettävä tarvittavat lausunnot. Tyypillisesti lausuntoja pyydetään esimerkiksi alueellisilta ja valtakunnallisilta viranomaisilta, ohjaavilta ministeriöiltä sekä muilta vesienhoidon yhteistyöryhmissä mukanaolevilta sidosryhmiltä. Tarvittaessa asiasta olisi järjestettävä tiedotustilaisuuksia, joissa varataan tilaisuus mielipiteen esittämiseen.

Pykälän 4 momenttiin ehdotetaan lisättävän, että valmisteluasiakirjoista ja menettelyn aikatauluista säädettäisiin 13 §:ssä. Muutoksella selvennettäisiin sitä, että 13 §:ssä tarkoitetuista valmisteluasiakirjoista tulisi järjestää kyseisen pykälän mukaisessa aikataulussa kuuden kuukauden mittaiset kuulemiset. Pykälän 4 momentti sisältäisi nykyisen 1 momentin tapaan informatiivisen viittauksen siitä, että valmisteluasiakirjojen ja tausta-asiakirjojen julkisuudesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999).

17 §. Vesienhoitosuunnitelman hyväksyminen. Pykälän 2 momentti julkipanomenettelystä kumottaisiin. Lisäksi säännökset muutettaisiin aktiivimuotoon tehtävien viranomaisvastuiden selventämiseksi. Samalla ehdotetaan muutoksia hyväksytyyn vesienhoitosuunnitelman tiedottamista

ja nähtävillä pitämistä koskevien menettelyjen selventämiseksi sekä päivitetäisiin viittaus hallintolain 62 a §:n mukaiseen julkisissa kuulutuksissa noudatettavaan menettelyyn. Vesienhoitosuunnitelman hyväksymisestä kuuluttamisesta kunnan ilmoitustaululla luovuttaisiin.

Ehdotetun 2 momentin mukaisesti ympäristöministeriö julkaisi hyväksytyt vesienhoitosuunnitelmat sähköisesti sekä toimittaisi tiedon valtioneuvoston päätöksestä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille. Tässä yhteydessä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille toimitettaisiin sekä valtioneuvoston päätös että sen liitteenä olevat asiakirjat, kuten hyväksytyt vesienhoitosuunnitelmat. Päätöksen tiedoksi saattaminen hallintolain 62 a §:n mukaisella julkisella kuuluttamisella olisi 3 momentin mukaisesti elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tehtävä.

Pykälän 3 mukaisesti elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus saattaisi hyväksymispäätöksen tiedoksi julkisesti kuuluttamalla hallintolain 62 a §:n mukaisesti. Valtioneuvoston päätös on valituskelpoinen päätös, josta muutoksenhaku aika alkaa päätöksen tiedoksi saattamisesta. Viittaus kuntien ilmoitustauluihin poistettaisiin. Maininta sanomalehdessä ilmoittamisesta poistettaisiin, sillä tämä sisältyy jo hallintolain 62 a §:ään. Tiedoksi saattamisen yhteydessä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset julkaisivat valtioneuvoston päätöksen vesienhoitosuunnitelmien hyväksymisestä sähköisesti. Alueen kunnat julkaisivat kuulutuksen kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tämä voisi tapahtua esimerkiksi linkittämällä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kuulutus kunnan verkkosivuille. Valtioneuvoston päätös ja sitä koskeva kuulutus olisi pidettävä yleisessä tietoverkossa muutoksenhauille säädetyn ajan. Muutoksenhausta valtioneuvoston päätöksestä säädetään hallintolainkäyttölaissa. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen olisi toimitettava tieto niille viranomaisille, joita on kuultu asian käsittelyn aikaisimmissa vaiheissa.

Kuuluttamismenettelyn lisäksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen olisi 4 momentin mukaisesti pidettävä hyväksytyt vesienhoitosuunnitelmat nähtävillä muutoksenhauille säädetyn ajan sekä varmistettava, että nähtävillä pitäminen tehdään myös kunnissa. Kyseessä olisi vastaava menettely kuin lain 15 §:n 1 momentin mukainen kuulemisasiakirjojen nähtävillä pitäminen. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen olisi varmistettava yleisön mahdollisuudet tutustua hyväksytyihin vesienhoitosuunnitelmiin toimipisteessään. Asiakirjojen muodosta ei kuitenkaan säädetäisi, eli nähtävillä pitäminen voisi tapahtua paperisilla asiakirjoilla tai varaamalla yleisön käyttöön asiointipiste, jonka kautta yleisö voisi tutustua asiakirjoihin sähköisessä muodossa.

13. laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain 13 ja 17 §:n muuttamisesta

Ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain 17 §:ssä on nyt säädetty sanomalehtien osalta ainoastaan tiedottamisesta, ei kuulutuksen julkaisemisesta. Tämän perusteena on ollut se, että kuulutuksen julkaisemisesta kokonaisuudessaan verkon lisäksi myös sanomalehdessä pidetty turhan raskaana ja kalliina, ja verkossa julkaistavan varsinaisen kuulutuksen oheen on pidetty riittävänä tiedottamista sanomalehti-ilmoituksella. Ympäristöministeriö pitää tätä edelleen hyvänä tapana toimia, ja esittää ehdotetun 17 §:n muokkaamista edelleen tällä tavalla: (17 § 2 mom. 4 virke) ”Lisäksi arviointiohjelmasta on tiedotettava ainakin yhdessä hankkeen vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä.”

14. laki luonnonsuojelulain muuttamisesta

Esitys yhdenmukaistaa luonnonsuojelulain mukaista kuulutusmenettelyä. Luonnonsuojelulain 22 §:n 3 momentin osalta esitetään, että ko. pykälästä ja sen perusteluista poistetaan viittaus kuntalain 108 §:ään (pois: kuulutus on lisäksi julkaistava kunnassa kuntalain 108 §:n mukaisesti). Alueen liittämistä luonnonsuojelualueeseen kuulutettaisiin hallintolain 62 a §:n mukaisesti, mitä voidaan pitää riittävänä menettelynä.

15. laki maa-aineslain muuttamisesta

Ympäristöministeriö esittää maa-aineslain 19 §:ään uutta otsikkoa: ”Lupapäätöksen tiedoksiänto ja lupapäätöksestä tiedottaminen”. Tämä olisi linjassa ympäristönsuojelulain kanssa.

Esityksen ulkopuolelle jätetyn maa-aineslain 20 c §:n 2 momentti ehdotetaan korvattavaksi uusilla 2 ja 3 momenteilla, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyisi 4 momentiksi. Uudet 2 ja 3 momentit kuuluisivat näin:

”Tämän lain mukaista maa-aineslupaa koskeva hallinto-oikeuden päätös annetaan tiedoksi kuuluttamalla hallintolain 62 a §:n mukaisesti.

Hallinto-oikeuden on huolehdittava siitä, että toiminnan sijaintikunta ja muu sellainen kunta, jonka alueella toiminnan haitalliset vaikutukset ilmenevät, julkaisee viipymättä tiedon päätöksestä kuntalain 108 §:n mukaisesti.”

Uusien momenttien tarkoituksena olisi johdonmukaistaa sanamuoto ympäristönsuojelulain kanssa. Samalla julkipanomenettely poistuisi mainitusta pykälästä.

16. laki maantielain 108 §:n muuttamisesta

-

17. laki vaalilain muuttamisesta

-

18. laki ydinenergialain 23 §:n muuttamisesta

-

Muut kommentit

Voitte kirjoittaa tähän mahdolliset muut kommentit esitysluonnoksesta

Ympäristöministeriö katsoo, että ottaen huomioon hallituksen esitysluonnoksen tavoitteet menettelyjen yhdenmukaistamisessa, lakipakettiin tulisi sisällyttää myös lakiehdotus viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (200/2005) muuttamisesta. Kyseisen lain sisällyttäminen hallituksen esitysluonnokseen olisi tärkeää erityisesti ympäristöhallinnon julkista kuuluttamista koskevien menettelyjen yhdenmukaistamiseksi.

Ympäristöministeriö esittää viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioimisesta annetun lain muuttamista seuraavasti:

5 §

Ympäristöarvioinnin soveltaminen harkinnan perusteella

Muilla kuin 4 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuilla aloilla valmisteltavasta lakiin, asetukseen tai hallinnolliseen määräykseen perustuvasta suunnitelmasta tai ohjelmasta, joka luo puitteet hankkeiden lupa- tai hyväksymispäätöksille, on tehtävä ympäristöarviointi, jos suunnitelmalla tai ohjelmalla tai sen muutoksella harkitaan olevan todennäköisesti merkittäviä ympäristövaikutuksia. Ympäristöarvioinnin tarvetta harkittaessa on oltava yhteydessä muihin viranomaisiin. Ympäristöarvioinnin tarpeen harkintaperusteista sekä viranomaisten välisestä yhteydenpidosta säädetään valtioneuvoston asetuksella.

Ympäristöarvioinnin tarvetta koskevan harkinnan tulos perusteluineen on toimitettava yleisesti saataville noudattaen, mitä hallintolain 55 ja 62 §:ssä säädetään.

Perustelu:

Pykälän 2 momentissa säädetään tiettyjen suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun direktiivin (2001/42/EY, SOVA-direktiivi) 3 artiklan 7 kohdan vaatimusten mukaisesti ympäristöarvioinnin soveltamistarpeen harkinnan tulosten toimittamisesta yleisesti saataville. Tämä tapahtuu kohteena olevan yleisön laajuuden huomioon ottaen hallintolain 55 §:n ja 62 §:n yleistiedoksiantoja koskevien säännösten mukaisesti pitämällä harkinnan tulokset nähtävillä suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaavassa viranomaisessa. Pykälässä viitattaisiin hallintolain 62 §:ään sen vuoksi, että kyseessä on ainoastaan ympäristöarvioinnin tarvetta koskevan harkinnan tuloksen tiedoksianto, eikä siihen liity kuulemisajan alkamista tai muuta kuulemista.

Nähtävilläoloajan pituutta ei ole määritelty, vaan se on määräytynyt asian laadun ja siihen liittyvien olosuhteiden mukaan. Näin olisi myös vastaisuudessa. Yleisöllä tulee olla kohtuullinen aika asiaan tutustumista varten. Nähtävillä asettamisesta on ilmoitettava yleisessä tietoverkossa viranomaisen internetsivuilla ja sen lisäksi tarpeen vaatiessa sellaisessa sanomalehdessä, josta vastaanottajan voidaan otaksua parhaiten saavan tiedon tai virallisessa lehdessä.

Laisa tähän asti ollut säännös siitä, että harkinnan tulos perusteluinen on mahdollisuuksien mukaan julkaistava myös sähköisesti, poistuisi. Julkisista kuulutuksista annetun lain kumoamisen hallintolakiin aiheuttamista muutoksista seuraa, että sähköinen tiedottaminen on pääsääntö.

8 §

Suunnitelman tai ohjelman ja ympäristöselostuksen valmistelu sekä siitä tiedottaminen

Suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaava viranomainen selvittää ja arvioi suunnitelman tai ohjelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen todennäköisesti merkittävät ympäristövaikutukset ja

laatii ympäristöselostuksen. Ympäristöselostus laaditaan osana muuta valmistelua ennen suunnitelman tai ohjelman hyväksymistä.

Suunnitelman tai ohjelman valmistelu tulee järjestää siten, että yleisöllä on mahdollisuus saada tietoja suunnitelman tai ohjelman ja ympäristöselostuksen lähtökohdista, tavoitteista ja valmistelusta sekä esittää asiasta mielipiteensä. Vastaava aineisto on julkaistava myös sähköisesti. Ilmoitettaessa valmistelun aloittamisesta ja mahdollisuudesta mielipiteen esittämiseen noudatetaan muutoin, mitä kyseessä olevan suunnitelman tai ohjelman valmistelusta säädetään. Jos ilmoittamisesta ei säädetä erikseen, noudatetaan, mitä hallintolain 41, 55 ja 62 a §:ssä säädetään. Aineisto pidetään tällöin nähtävillä vähintään 30 päivän ajan.

Ympäristöselostuksessa on esitettävä ne tiedot, jotka ovat tarpeen, kun otetaan huomioon suunnitelman tai ohjelman sisältö, tarkoitus ja yksityiskohtaisuus. Suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaavan viranomaisen on kuultava ympäristöselostuksessa annettavien tietojen laajuudesta ja yksityiskohtaisuudesta muita viranomaisia. Ympäristöselostuksen sisällöstä ja muiden viranomaisten kuulemisesta säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Perustelu:

Pykälän 2 momentissa säädetään yleisön oikeudesta saada tietoja suunnitelman tai ohjelman ja siihen liittyvän ympäristöselostuksen lähtökohdista, tavoitteista ja valmistelusta sekä esittää mielipiteensä asiasta.

Viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain tarkoitus ei ole vanhastaankaan ollut luoda päällekkäisiä tai kaksinkertaisia menettelyjä sen enempää tiedottamisen tai kuulemisen osalta kuin muutoinkaan. Myös vastaisuudessa on tarkoitus, että tiedottaminen tapahtuisi suunnitelmaa tai ohjelmaa koskevan lainsäädännön mukaisesti. Mikäli suunnitelmaa tai ohjelmaa koskevassa lainsäädännössä ei olisi asiasta säännöksiä, tiedottamiseen sovellettaisiin edelleen hallintolakia.

Hallintolain 41 §:n 1 momentin mukaan, jos asian ratkaisulla voi olla huomattava vaikutus muiden kuin asianosaisten elinympäristöön tai työntekoon, viranomaisen tulee varata näille henkilöille mahdollisuus saada tietoja asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta. Tiedottaminen tapahtuisi kohteena olevan yleisön laajuuden huomioon ottaen hallintolain 55 §:n ja uuden julkista kuuluttamista koskevan 62 a §:n mukaisesti. Vanhastaan 8 §:ssä on viitattu hallintolain 62 §:ään, mutta koska 8 § sisältää yleisön osallistumista koskevan säännöksen, viittausta 62 a §:ään on pidettävä soveltuvampana.

Aineisto saatettaisiin yleisesti tiedoksi julkaisemalla se yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla. Nähtävilläoloaika olisi kuitenkin, mainitusta hallintolain pykälästä poiketen, vähintään 30 päivää. Tiedoksisaannin katsottaisiin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisesta.

Kuulutuksesta tulisi käydä ilmi, millaisesta asiasta on kyse, ja miten ja minkä ajan kuluessa suunnitelmasta vastaavalle viranomaiselle voidaan esittää asiasta mielipide, sekä mistä asiassa voi saada lisätietoja. Valmisteluaineisto olisi lähtökohtaisesti julkaistava sähköisesti viranomaisen internetsivuilla. Osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien edistäminen voivat joissakin tapauksissa edellyttää muunkinlaista tiedottamista, kuten yleisötilaisuuksien pitämistä.

9 §

Suunnitelma- tai ohjelmaluonnoksesta sekä ympäristöselostuksesta kuuleminen

Suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaavan viranomaisen on varattava yleisölle mahdollisuus tutustua suunnitelma- tai ohjelmaluonnokseen ja ympäristöselostukseen sekä esittää niistä mielipiteensä. Mahdollisuus varataan pitämällä suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja ympäristöselostus nähtävillä. Suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja ympäristöselostus on julkaistava myös sähköisesti.

Ilmoitettaessa nähtäville asettamisesta ja mahdollisuudesta mielipiteen esittämiseen noudatetaan, mitä kyseessä olevan suunnitelman tai ohjelman valmistelusta säädetään. Jos ilmoittamisesta ei säädetä erikseen, noudatetaan, mitä hallintolain 55 ja 62 a §:ssä säädetään. Suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja ympäristöselostus pidetään tällöin nähtävillä vähintään 30 päivän ajan. Mielipide on esitettävä suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaavalle viranomaiselle nähtävilläoloajan kuluessa.

Suunnitelma- tai ohjelmaluonnoksesta ja ympäristöselostuksesta on sen lisäksi, mitä muualla säädetään, pyydettävä lausunto muilta viranomaisilta siten kuin valtioneuvoston asetuksella säädetään.

Perustelut:

Pykälän 1 momentissa säädetään jo nyt suunnitelma- tai ohjelmaluonnoksesta ja ympäristöselostuksesta kuulemisesta. SOVA-direktiivin 6 artiklan 2 kohta edellyttää, että ympäristöasioista vastaaville viranomaisille sekä yleisölle on annettava hyvissä ajoin todellinen mahdollisuus esittää asianmukaisen ajan kuluessa mielipiteensä suunnitelma- tai ohjelmaluonnoksesta sekä siihen liittyvästä ympäristöselostuksesta ennen suunnitelman tai ohjelman hyväksymistä. Mielipiteen esittämismahdollisuus on varattava sellaisessa suunnitelman tai ohjelman valmistelun vaiheessa, että mielipiteillä on vielä mahdollista vaikuttaa suunnitelman tai ohjelman sisältöön. Mahdollisuuden varaaminen tapahtuu pitämällä suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja siihen liittyvä ympäristöselostus nähtävillä. Vastaisuudessa suunnitelma- tai ohjelmaluonnos ja ympäristöselostus olisi julkaistava myös sähköisesti viranomaisen internetsivuilla.

Pykälän 2 momentissa säädetään tavasta, jolla mahdollisuus tutustua suunnitelma- tai ohjelmaluonnokseen ja ympäristöselostukseen järjestetään. Kuuleminen voi tapahtua itse suunnitelma- tai ohjelmaluonnoksesta muun lain nojalla tapahtuvan kuulemisen yhteydessä. Mikäli menettelystä ei olisi erikseen säädetty, noudatettaisiin julkista kuulutusta koskevia hallintolain säännöksiä (62 a §) kuten 8 §:ssä 2 momentin mukaisessa valmistelun aloittamisesta tiedottamisesta ja valmisteluaineiston nähtäville asettamisesta. Tällöin nähtävilläoloaika olisi kuitenkin, mainitusta hallintolain pykälästä poiketen, vähintään 30 päivää. Kuten 8 §:ssä, myös 9 §:ssä on vanhastaan viitattu hallintolain 62 §:ään, mutta koska 9 § sisältää yleisön osallistumista koskevan säännöksen, viittausta 62 a §:ään on pidettävä soveltuvampana.

Kuulutuksesta tulisi käydä ilmi, miten ja minkä ajan kuluessa suunnitelmasta vastaavalle viranomaiselle voidaan esittää asiasta mielipide ja mistä asiassa voi saada lisätietoja. Osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksien edistäminen voivat joissakin tapauksissa edellyttää muunkinlaista tiedottamista, kuten yleisötilaisuuksien pitämistä. Mielipiteet olisi esitettävä suunnitelmasta tai ohjelmasta vastaavalle viranomaiselle nähtävilläoloajan kuluessa.

Pokka Hannele
Ympäristöministeriö

Puharinen Suvi-Tuuli
Ympäristöministeriö